

Nr. 217 (986) IV metai,

DIEPDLZ

1948 m. rugsėjo mėn. 28 d.

Vakariečiai atsakė sovietams

Vakar 6 val. ryte D. Britanijos, JAV, ir Prancūzijos užs. reikalų ministeriai bendra nota sovietams pranešė perdavę Berlyno klausimą spręsti Saugumo Tarybai. Notoje smulkiai nurodomos priežastys, kurios vakariečius privertė šiuos žygius padaryti. Notoje sakoma, kad Berlyno blokada trukdanti vakariečiams aprūpinti savo okupacinę kariuomenę, o Berlyno vakariečių sektorių gyventojus pasmerkia badui, ūkinei netvarkai ir ligoms. Ši padėtis grėsia taikai, todėl vakariečiai ir priversti šį klausimą perduoti Saugumo Tarybai.

Iš viso nota turi 14 punktų. Čia nurodyti visi vakariečių žygiai, norint susitarti su sovietais ir konstatuojama beviltiška pasitarimų baigmė. Vakariečiai pareiškia, kad su pačiu Stalinu buvo susitarta valiutos reikalais. Vakariečiai buvo sutikę su sovietinės markės įvedimu, o Stalinas sutiko, kad finansiniai reikalai būtų keturių valstybių žinioje. Tuo pačiu buvo suprantamas ir Berlyno blokados nuėmimas. Tačiau praktikoje ir Molotovas ir marš. Sokolovskis susitarimų nesilaikė ir norėjo Berlyno finansinę dalį palikti vien tik sovietų žinioje. Be to, marš. Sokolovskis nesilaikė instrukcijų ir susisiekiimo bei prekybos srityje, reikalaujamas, kad ir susisiekiimas būtų vien sovietų tvarkomas, į šią kontrolę įtraukdamas ir oro susisiekiimą bei pradėdamas vakariečius varžyti. Toliau vakariečiai nurodo, kad sovietai toleravę ir organizavę Berlyno miesto tarybos nušalinimą. Ši taryba esanti teisėtai išrinkta gyventojų daugumos balsais. Baigdami vakariečiai pareiškia, kad tęsti pasikalbėjimus dėl tų reikalų, kuriais sovietai ankščiau buvo sutikę, o dabar atsisako, būtų netikslinga. Vakariečiai gerai supranta, kad sovietai šiais savo žygiais norėjo vakariečiais Berlyne atsikratyti. Tačiau vakariečiai nesutinka daryti jokių kompromisų.

Vakar Vašingtone JAV valstybės departamentas paskelbė baltąją knygą apie Berlyno įvykius, norėdamas viešąją opiniją painformuoti Berlyno klausimais. Tekste esama 24.000 žodžių.

Vakar nei sovietų spauda, nei radijas nepaminėjo vakariečių notos.

Kadangi iš eilės sekanti Saugumo Tarybos sesija turi būti pirmininkaujama JAV atstovo, tai iš Vašingtono pranešama, jog JAV savo posto atsisako, nes čia bus svarstomi Berlyno reikalai. Iš eilės pirmininkaus Argentinos atstovas. Manoma, kad Berlyno klausimas Saugumo Taryboje bus svarstomas ketvirtadienį..

Iš JAV pranešama, kad prez. Trumanas ir propagandinėje melionėje ex esęs New Yorko burmistras, kandidatas į prezidentus, Dewey pareiškė pilnai sutinką su sovietams pasiūstosios notos turiniu. JAV valstybės departamento kalbėtojas pranešė, kad JAV sutinkančios ir sutikusios su visokiais žygiais, bet ji atsisako pasitraukti iš Berlyno. Per tris mėnesius amerikiečių lėktuvai Berlyną pristatė 200.000 to maisto ir įvairių prekių. Jų lėktuvai iš viso padarė 23 milijonus kilometrų.

-Vakar vakariečiai ruošė skundą Saugumo Tarybai. Ryšium su tuo min. Bevinas visą laiką buvo Paryžiuje.

Iš JTO konferencijos

Vakar kalbėjo D. Britanijos užs. reikalų ministeris E. Bevinas, nurodėdamas britų užsienio politiką ir ateities gaires. Pradžioje jis netiesioginiai užsiminė Berlyno klausimu, klausdamas, kas turėtų įvykti su JTO, jei nerandama tarpusavio bendradarbiavimo pasaulinėje plotmėje. Ar neteks libotis regionalinėmis organizacijomis, kurios tik vėliau po ilgo darbo vėl iš naujo sueitų į pasaulinę organizaciją. Toliau min. Bevinas paliečė TSRS užs. reikalų min. pavduotojo Višinskio kalboje minėtą didžiųjų valstybių trečdalis nusiginklavimą, pareiškėdamas, kad nusiginklavimas turėtų eiti lygiagrečiai visose valstybėse. Praktiškai gi esama taip, kad nusiginklavimo reikalaujama iš kitų valstybių, kai tuo pačiu tie reikalaujantys patys ginkluojasi. Tuo atveju ir sovietų nusiginklavimo siūlymą tenka sutikti su įtarimu. (Perkelta į 2-ą psl.)

Vietos žinios

Maitinimo skyriaus pranešimas

Šiandien, 1948.9.28 d. duona, riebalai ir kt. išduodama šia tvarka: nr. 301-400 nuo 13-14 val., nr. 401-500 nuo 14-15 val., nr. 1-100 nuo 15-16 val., nr. 101-200 nuo 16-17 val., ir nr. 201-300 nuo 17-18 val.

Stovyklos Vadovas praneša, kad pagal HQ PC)IRO ir HQ Land Niedersachsen PW)DP skyriaus nutarimu išvietintiems asmenims nuo rugpjūčio mėn. sustabdomas išdavimas vokiečių cigarečių.

(Atkelta iš 1-o psl.) Šią mintį baigdamas, min. Bevinas pareiškė: "Tegul bus man atleista, jei mes ši pasiūlymą priimsime nerimtai".

Toliau min. Bevinas užsiminė sovietų priekaišiojamąjį nervų karą. Jis nurodė, kad sovietai šiuo metu vedą tokį karą su Turkija ir Graikija. Atsakydamas į Višinskio puolimą, jis pareiškė, kad Vakarų Unija nesanti nukreipta prieš sovietus, ji savo sujungtas jėgas kreips prieš bet kokį agresorių. Pereidamas prie Maršallo plano vykdymo aptarimo, jis apgailėtoavo, kad vis dėlto Europoje yra tautų, kurios gailisi, kad negalėjusios šiai pagalba pasinaudoti, nors ir norėjusios. Palestinos klausimu min. Bevinas pasisakė už visiško grafo Bernadottės projekto priėmimą.

Korespondentai iš Paryžiaus praneša, kad dar nė viena ligšiolinė kalba nebuvo taip atidžiai klausoma, kaip ši. Visą laiką salėje buvę tylu. Tik viena šykį plati auditorija nesusilaikiusi. Tai buvę tada, kai min. Bevinas, charakterizuodamas Rusiją, pareiškė: "Kviečiu visas valstybes atidaryti savo sienas, kad visi galėtų pamatyti, kas viduje dedasi." Tada pasipylė ilgai nenutilstančių ovacijų banga.

Savo kalbą užbaigdamas jis pareiškė, kad gaila, jog sovietai nesutinka su siūloma atominės energijos kontrole. Esą, jei kada ši juodoji audra pakibtų viršum mūsų galvų, tai visi žinosime, kad tai esanti kaltė tos vienos valstybės, kuri visuomet priešinasi mūsų taikingiems siūlymams ir nutarimams.

Iš Berlyno

-Kaip praneša radijas, marš. Sokolovskis esąs pakeliui į Maskvą.

-Vakar miesto taryba savo posėdyje paruošė ir pasiuntė JTO pilnates konferencijai memorandumą Berlyno ir Vokietijos reikalais. Miesto taryba norinti, kad iš Berlyno ir Vokietijos būtų atitraukta okupacinė kariuomenė, o jei to negalima būtų padaryti, tai prašoma, kad okupacinė kariuomenė atliktų tik savo okupacines pareigas, nesikišdama į vokiečių vidaus tvarkymąsi. Komunistiniai miesto tarybos atstovai šio memorandumo nepasirašė.

-Tarnybinis miesto burmistras dr. Friedensburg pranešė, kad jis vakar buvęs pakviestas sovietų ryšio karininko, kuris norėjęs atsilankyti miesto tarybos posėdyje. Burmistrai nepareiškus savo sutikimo, sovietų ryšininkas sutiko su burmistro pažadu painformuoti jį apie posėdžio nutarimus.

Kitos žinios

Vakar Paryžiuje Prancūzijos krašto apsaugos ministerijoje prasidėjo Benelux valstybių (D. Britanijos, Prancūzijos, Belgijos, Olandijos ir Luxemburgo) krašto apsaugos ministerių pasitarimai. Ministeriai tarėsi ginklų suvienodinimo ir bendrų mahevrų pravedimo reikalais.

-Iš Jeruzalės pranešama, kad Palestinos tarpininko pareigas einas dr. Ralph J. Bunch išleidęs žydams ir arabams įsakymą sustabdyti kovas į šiaurę nuo Latrun.

-Du Vengrijos komunistų vadai savo kalbose kviečia suinteresuoti kovą prieš liaudies priešus.

-Izraelio vyriausybė paskyrė 500.000 svarų sterlingų premijos tam asmeniui, kuris nurodys Palestinos tarpininko grafo Bernadottės žudikus. Ryšium su tuo visi Izraelio ministeriai gavę anoniminius laiškus, kuriuose grasoma mirtimi, jei jie nesikišausią terorizuoti "Stern" organizacija.

Sovietų žinių agentūra "TASS" skelbia, kad Suomijos spaudos sluogsnuose patyrusi žinią apie vedijos slaptą sutartį su JAV.

Leidžia Diepholzo LTB Komitetas. Redaguoja Salomėja Narkėliūnaitė.